

УДК 657.92

О.Ю. Акименко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

e-mail: Elena.akymenko@gmail.com

В.М. Ворона, магістрант, спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

e-mail: voronshik96@gmail.com

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОЇ СЛУЖБИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

***Ключові слова:** бухгалтерська служба, бухгалтерський облік, організація обліку, облікова інформація, процес, забезпечення, управління.*

Забезпечення ефективного функціонування підприємства, пошук раціонального шляху розвитку і створення найважливіших переваг у його функціонуванні залежить від регулювання та організації бухгалтерського обліку, як важливої функції управління. Питання, що пов'язані з організацією обліку та з'ясуванням ролі бухгалтерської служби у забезпеченні ефективної системи управління підприємством, набувають нині стратегічного значення. Тому, метою дослідження є висвітлення ролі бухгалтерської служби у процесі забезпечення ефективної системи управління підприємством.

Загальновідомо, що економічна інформація є найбільш цінним ресурсом та основою процесів підготовки, прийняття та реалізації управлінських рішень. У загальній сукупності економічної інформації більша її частина припадає на дані бухгалтерського обліку, завданнями якого є фіксація і накопичення всебічної синтетичної та аналітичної інформації про стан і рух майна підприємства, джерел його утворення, господарських процесів та результатів його діяльності.

Різновидом економічної інформації є облікова інформація (з властивими їй доречністю та вірогідністю), яка забезпечує виконання обліком інформаційної, контрольної, оцінювальної, аналітичної та соціальної функцій.

В свою чергу, облікова інформація отримується завдяки раціонально створеній системі бухгалтерського обліку, що входить до обов'язків облікових працівників та полягає у застосуванні бухгалтером узгодженої з керівництвом підприємства методики та технології відображення у бухгалтерському обліку господарських операцій і складання бухгалтерської звітності. Без організованого бухгалтерського обліку та організаційної культури головного бухгалтера неможлива ефективна діяльність підприємства [4]. Враховуючи, що завдяки бухгалтерській службі отримується доказова і достовірна інформація, вважаємо, що в практичній площині обліковий апарат повинен відповідати наступним вимогам:

- 1) узгодженості між відділами та виконавцями;
- 2) зв'язку між бухгалтерською службою та іншими структурними підрозділами підприємства, із зовнішніми органами, службами, суб'єктами;
- 3) оперативності керівництва та швидкості виконання поставлених завдань;
- 4) високій якості інформаційного обслуговування внутрішніх та зовнішніх користувачів;
- 5) доведенню до необхідного мінімуму кількості облікових операцій.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів [1].

Бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером є одним з провідних підрозділів управлінської структури підприємства, яка забезпечує формування повної і достовірної інформації про результати діяльності та майновий стан підприємства, необхідної для прийняття ефективних рішень, здійснення контролю за використанням матеріальних, трудових, фінансових ресурсів і попередження негативних явищ у господарській діяльності.

Завдання й обов'язки головного бухгалтера визначені на законодавчому рівні [1, 2]. Так, згідно з п. 7 ст. 8 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні » головний бухгалтер:

- забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання в установлені строки фінансової звітності;
- організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних із нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;
- забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства [1].

В свою чергу керівник підприємства зобов'язаний створити всі умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами та працівниками, які причетні до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера стосовно дотримання порядку оформлення та подання до обліку відповідних документів [3].

Технологічний процес бухгалтерського обліку, з яким пов'язана праця облікових виконавців, має бути організаційно, інформаційно, технічно, методично, соціально та ергономічно забезпечений (табл.).

Таблиця

Забезпечення процесу бухгалтерського обліку на підприємстві

Вид забезпечення технологічного процесу бухгалтерського обліку	Сутність забезпечення	Взаємодія з апаратом бухгалтерії
Організаційне забезпечення	Розробка та впровадження організаційних регламентів, нормування праці працівників.	Положення про бухгалтерію, посадові інструкції, графіки, регламенти робочого дня тощо.
Інформаційне забезпечення	Сукупність вхідних даних, система бази даних, їх обробка і одержання вихідної інформації.	Безперешкодний доступ працівників бухгалтерії до інформації; наявність спеціалістів з обліку.
Технічне забезпечення	Комплекс технічних засобів і методів, що забезпечують функціонування обліку, контролю та аналізу.	Машини тільки певного класу; вибір периферійної техніки для певного класу комп'ютерів.
Методичне забезпечення	Сукупність методичних та нормативно-законодавчих актів, які регламентують методику обліку діяльності та складання фінансової звітності.	Вільний доступ до нормативно-законодавчих актів; підписка на актуальні тематичні журнали.
Соціальне забезпечення	Комплекс заходів матеріального та соціального стимулювання підвищення продуктивності праці працівників бухгалтерії.	Доплата за кваліфікацію; преміювання працівників; мотивація; соціальний пакет; кар'єрний ріст.
Ергономічне забезпечення	Створення належних умов праці в бухгалтерії.	Моральний мікроклімат; психологічний мікроклімат, організоване обслуговування.

Джерело: узагальнено автором на основі джерела [5]

Підприємство не може створити ефективно діючу систему бухгалтерського обліку без висококваліфікованих спеціалістів, тому необхідно забезпечити всі умови для високопродуктивної праці та створити ефективну систему стимулювання та мотивації. Також висококваліфіковані бухгалтери з легкістю зможуть знайти варіанти оптимізації витрат, оптимізації податків, що дозволить мінімізувати витрати та отримати більші прибутки. Підсумовуючи, зазначимо, що бухгалтерська служба, виступаючи апаратом управління, відіграє важливу роль у забезпеченні ефективної системи управління підприємством та економічному зростанні підприємства.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996 – XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
2. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 р. №336 «Про затвердження Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.
3. Міжгалузеві нормативи чисельності працівників бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 26.09.2003 р. №269 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ligazakon.ua>.
4. Акименко О. Ю. Місце організаційної культури головного бухгалтера у забезпеченні раціональної організації обліку / О. Ю. Акименко // Фінансово-економічна стратегія розвитку в умовах євро інтеграційних процесів: аспекти сталості та безпеки : матеріали Міжн. наук.-практ. -конф. (м. Чернігів, 5-6 листопада 2014 р.). – Чернігів : ЧНТУ, 2014.
5. Гнатишин Л. Б. Організація обліку: навч. посіб. / Л. Б. Гнатишин, О. С. Прокопишин. – Львів : Магнолія, 2006. – 432 с.